

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

РЕГЛАМЕНТ ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА УЧЕНИЧЕСКАТА ОЛИМПИАДА ПО АСТРОНОМИЯ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2013-2014 ГОДИНА

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Целите на олимпиадата по астрономия са:

- да се стимулира астрономическото образование в извънкласни и извънучилищни форми на обучение, като кръжоци, школи, клубове и др.;
- да се мотивират учителите за работа с ученици с изяви способности в областта на физиката и астрономията;
- да се мотивират учениците и техните учители за творчески изяви;
- да се стимулират личностната и творческата изява на учениците;
- да се създадат условия за прилагане на изследователски методи в конкретни предметни области.

1.2. В олимпиадата имат право да участват всички ученици от V до XII клас, разпределени в четири възрастови групи: V-VI, VII-VIII, IX-X и XI-XII клас. Всеки ученик се състезава във възрастова група според класа, в който се обучава през настоящата учебна година, независимо от изучаваното учебно съдържание.

Възрастова група V-VI клас включва ученици:

- V клас, които в настоящата учебна година изучават учебно съдържание за V клас;
- VI клас, които в настоящата учебна година изучават учебно съдържание за VI клас.

Възрастова група VII-VIII клас включва ученици:

- VII клас, които в настоящата учебна година изучават учебно съдържание за VII клас;
- VIII клас, които в настоящата учебна година се обучават в VIII клас, независимо от изучаваното учебно съдържание.

Възрастова група IX-X включва ученици:

- IX клас, които в настоящата учебна година се обучават в IX клас, независимо от изучаваното учебно съдържание (за VIII или IX клас по физика и астрономия);
- X клас, които в настоящата учебна година се обучават в X клас, независимо от изучаваното учебно съдържание (за IX или X клас по физика и астрономия).

Възрастова група XI-XII клас включва ученици:

- XI клас, които в настоящата учебна година се обучават в XI клас, независимо от изучаваното учебно съдържание (за X или XI клас по физика и астрономия);
- XII клас, които в настоящата учебна година се обучават в XII клас, независимо от изучаваното учебно съдържание (за XI или XII клас по физика и астрономия).

1.3. Олимпиадата по астрономия се организира и провежда в три кръга:

общински, областен и национален.

1.4. **Учебното съдържание**, върху което се определят темите за *трите кръга* на олимпиадата по астрономия, е както следва:

- за учениците от V-VIII клас – от задължителната подготовка по предметите човекът и природата, география и икономика и физика и астрономия и от подготовката в извънкласни и извънучилищни форми на обучение;
- за учениците от IX-XII клас – от задължителната и профилираната подготовка по физика и астрономия и подготовката в извънкласни и извънучилищни форми на обучение.

1.5. Провежда се по график, определен от МОН в Заповед № РД 09-1433/17.10.2013 г.

1.6. **Организацията и провеждането на олимпиадата** се осъществяват от експерта по физика и астрономия в МОН, от експертите по природни науки и екология в РИО, от директорите на училищата, от директорите на народните астрономически обсерватории и планетариуми, от училищните, областните и Националната комисии.

1.7. **Състав на Националната комисия:**

В Националната комисия участват представители на академичната общност – преподаватели, докторанти и студенти от български и чуждестранни университети, както и от институтите на БАН, учители по физика и астрономия и специалисти от народните астрономически обсерватории и планетариуми.

Министърът на образованието и науката определя със заповед за всяка учебна година състава на Националната комисия за олимпиадата.

1.8. **Задължения на Националната комисия:**

- изготвя регламента за организиране и провеждане на олимпиадата;
- подготвя програмата за олимпиадата. Програмите се публикуват на сайта на РИО и на сайта на олимпиадата по астрономия;
- определя темите и критериите за оценяване за всички кръгове в съответствие с регламента на олимпиадата и програмата на олимпиадата, като се стреми 50% от участниците да получат 50% от точките;
- проверява и извършва оценяване на знанията и уменията на учениците, участвали в *областния кръг* за възрастови групи VII-VIII, IX-X и XI-XII клас и в *националния кръг*;
- изготвя и представя в МОН следните протоколи:
  - на всички явили се ученици и техните резултати от областния кръг за възрастови групи VII-VIII, IX-X и XI-XII клас, както и протокол с допуснатите ученици за национален кръг;
  - с окончателното класиране на учениците, участвали в националния кръг, протокол с имената на учениците и техните резултати от разширения национален отбор и протокол с имената и резултатите на учениците, които са придобили статут на лауреати от *националната олимпиада*;
- определя разширения национален отбор и състава на националния отбор за участие в Международната олимпиада по астрономия;
- представя в МОН доклад за резултатите и класирането на националния отбор от Международната олимпиада по астрономия.

Координацията на дейностите на Националната комисия се осъществява от експерта по физика и астрономия в МОН.

II. ОБЩИНСКИ КРЪГ НА ОЛИМПИАДАТА ПО АСТРОНОМИЯ

2.1. *Общинският кръг* е достъпен за всички ученици от V до XII клас.

2.2. *Общинският кръг* на олимпиадата по астрономия е задочен и включва самостоятелно решаване на задачи в извънучилищна среда, като учениците имат възможност да използват различни източници на информация – интернет, библиотеки и др., в продължение на не повече от 20 календарни дни.

2.3. **Учениците се състезават в 4 възрастови групи:** V-VI, VII-VIII, IX-X и XI-XII клас.

2.4. **Темите и критериите за оценяване** се изготвят от Националната комисия.

2.5. Темите се публикуват на сайта на МОН, на сайтовете на РИО в страната, както и на Интернет страницата на олимпиадата не по-късно от **14 ноември 2013 г.**

2.6. Срокът за предаване на писмените работи на учениците е **20.12.2013 г. включително.**

2.7. **Директорите** на училищата и директорите на народните астрономически обсерватории и планетариуми назначават училищна комисия за организиране и провеждане на общинския кръг на олимпиадата.

2.8. **Училищните комисии** имат следните задължения:

2.8.1. Размножават темите за общинския кръг и ги предоставят на всички желаещи ученици.

- 2.8.2. Приемат писмените работи на учениците до **20.12.2013 г. включително.**
- 2.8.3. Получават критериите за оценяване на писмените работи от експерта по природни науки и екология от РИО на 23.12.2013 г.
- 2.8.4. Оценяват писмените работи на учениците. Всяка писмена работа се оценява от двама проверители независимо и окончателната оценка е средноаритметично от оценките на двамата проверители. Проверителите могат да бъдат учители по *физика и астрономия*, учители, които преподават предмета *човекът и природата* (за възрастова група V-VI) и *учители и специалисти от НАОП и НАО.*
- 2.8.5. **В срок до 7 работни дни** изготвят:
- а) протокол за явилите се ученици и техните резултати;
  - б) протокол за класираните за *областния кръг* ученици и техните резултати.
- 2.8.6. **Протоколите** по т. 2.8.5. се заверяват с подпис и печат от директора на училището или директора на народните астрономически обсерватории и планетариуми и в **двудневен срок** ги изпраща на началника на РИО заедно с писмените работи на учениците класирани за областен кръг от протокола по т. 2.8.5.б.
- 2.8.7. Писмените работи на класираните ученици се съхраняват от експерта по природни науки и екология в РИО или от експерт, определен от началника на РИО.
- 2.8.8. За участие в областния кръг на олимпиадата се класират учениците, които са получили на *общинския кръг* не по-малко от 50% от максималния брой точки.
- 2.8.9. **Контролът** по провеждането на *общинския кръг* се осъществява от експертите по природни науки и екология в РИО или от експерт, определен от началника на РИО.

III. ОБЛАСТЕН КРЪГ НА ОЛИМПИАДАТА ПО АСТРОНОМИЯ

- 3.1. *Областният кръг* на олимпиадата по астрономия се провежда на **03.02.2014 г. от 14 часа.**
- 3.2. **Времетраенето** на *областния кръг* на олимпиадата по астрономия е 4 астрономически часа.
- 3.3. **Учениците се състезават в 4 възрастови групи:** V-VI, VII-VIII, IX-X и XI-XII клас. За учениците от V-VI клас *областният кръг* е последен.
- 3.4. **Темите и критериите за оценяване** се изготвят от Националната комисия и трябва да бъдат предадени на експерта по физика и астрономия в МОН не по-късно от 10 работни дни преди началото на *областния кръг.*
- 3.5. **Началникът на РИО** назначава със заповед областна комисия за организиране и провеждане на олимпиадата по астрономия. Председател на комисията е експертът по природни науки от РИО или експерт, определен от началника на РИО, а членове: директорът на училището домакин или директорът на народната астрономическа обсерватория и планетариум и квестори. Квесторите не са учители от КОО „ПНЕ” и учители от КОО „ОНГО”.
- 3.6. **Областните комисии:**
- 3.6.1. проверяват и оценяват писмените работи на учениците от възрастова група V-VI. Всяка писмена работа се оценява от двама проверители независимо и окончателната оценка е средноаритметично от оценките на двамата проверители. Проверителите могат да бъдат само учители със специалност физика и учители и специалисти от НАОП и НАО.
- 3.6.2. изготвят в срок до 7 работни дни от състезателния ден:
- а) протоколи за явилите се ученици и техните резултати за възрастова група V-VI клас и председателят ги изпраща в електронен вид на експерта по физика и астрономия в МОН;
  - б) разпределителен протокол (по образец от МОН на електронен носител) за броя на оценителите и за броя работи, проверени и оценени от всеки член на областната комисия.
- 3.6.3. председателят на областната комисия изпраща писмените работи на учениците от възрастови групи VII-VIII, IX-X и XI-XII клас на експерта по физика и астрономия в МОН до два работни дни след датата на провеждане на областния кръг, както и списъци в електронен вид (по образец от МОН в Excel формат) с имената, училището, населеното място, областта и класа на учениците участвали в областния кръг.

3.7. **Националната комисия** систематизира резултатите на явилите се ученици от възрастова група V-VI клас и определя учениците с най-високи постижения, съставляващи около 20% от общия брой участници. Тези ученици получават поощрителни грамоти, изготвени от РИО и Националната комисия.

3.8. **Проверката на писмените работи** от областния кръг за възрастови групи VII-VIII, IX-X и XI-XII клас се осъществява от Националната комисия.

3.9. **Оценяване:**

- всяка писмена работа се оценява от двама проверители – членове на Националната комисия независимо и окончателната оценка е средноаритметично от оценките на двамата проверители.

3.10. **Националната комисия** класира учениците за участие в националния кръг и в срок не по-късно от **10 работни дни** преди датата на *националния кръг* представя в МОН окончателен протокол с имената на класираните за *националния кръг* ученици и техните резултати.

3.11. Решението на Националната комисия по отношение на допуснатите ученици до национален кръг е окончателно и не подлежи на обжалване и промяна.

3.12. **За участие** в *националния кръг* се допускат до 80 (осемдесет) ученици.

IV. НАЦИОНАЛЕН КРЪГ НА ОЛИМПИАДАТА ПО АСТРОНОМИЯ

4.1. *Националният кръг* на олимпиадата по астрономия се провежда на **26.04. и 27.04.2014 г. в гр. Димитровград от 8 часа.**

4.2. *Националният кръг* се провежда в рамките на 2 последователни дни. Първият етап се състои от теоретични задачи, а вторият – от практически и/или наблюдателни задачи.

4.3. **Учениците се състезават в 3 възрастови групи: VII-VIII, IX-X и XI-XII клас.**

4.4. Членове на Националната комисия изготвят темите и критериите за оценяване за *националния кръг*. Темите и критериите за оценяване трябва да бъдат готови 10 работни дни преди началото на *националния кръг* на олимпиадата.

4.5. **Времетраенето** на *националния кръг* на олимпиадата по астрономия е:

- теоретичен – 4 астрономически часа;
- практически – до 2 астрономически часа.

4.6. **Писмените работи** на учениците са **анонимни.**

4.7. **Оценяването** се извършва от Националната комисия, която определя и оповестява критериите за проверка и оценка на работите.

4.8. **Всяка писмена работа** се оценява от двама проверители – членове на Националната комисия, независимо и оценката е средноаритметично от оценките на двамата проверители. Оценката на Националната комисия е окончателна и не подлежи на обжалване и промяна.

4.9. На базата на получените резултати Националната комисия провежда класирането, като определя класираните се на първо, второ и трето място трима участници във всяка възрастова група, които получават медали и грамоти.

4.10. Разкриването на анонимността се извършва в края на втория етап в присъствието на ръководителите на учениците.

4.11. В крайното класиране на *националния кръг* участват ученици, които са се явили и на двата етапа – теоретичен и практически, и са получили съответен брой точки и в двата етапа.

4.12. **Правила за определяне на оценка отличен** на *националния кръг*.

Националната комисия по астрономия определя оценка:

- а) отличен (6) на ученика, класиран на първо място на *националния кръг* на олимпиадата, и на учениците, получили над 90% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- б) отличен (5,75) на учениците, получили от 85% (включително) до 89% (включително) от средния брой точки на първите трима;
- в) отличен (5,50) на учениците, получили от 75% (включително) до 84% (включително) от средния брой точки на първите трима.

4.13. **Националната комисия** изготвя протоколи за учениците, получили оценка отличен (6), които ще бъдат удостоени със **званието „лауреат“** на Националната олимпиада.

4.14. На учениците, получили оценка отличен (6) от *националния кръг* на олимпиадата, МОН издава документ, удостоверяващ статута им на лауреати на Националната олимпиада съгласно §2 от Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България (приета с ПМС № 79 от 09.05.2000 г., обн. ДВ, бр. 40 от 2000 г.) и Наредба № 4/16.04.2003 г. за документите за системата на Народната просвета, чл. 77, ал. 1, т. 2 и чл. 79 (обн. ДВ, бр. 41 от 08.05.2003 г.).

4.15. На учениците, получили оценка отличен (от 5,50 до 6 от *националния кръг* на олимпиадата), МОН издава служебна бележка, която да послужи за приемането им във висши училища при решение на съответното висше училище.

4.16. На учениците, класирали се на първо, второ и трето място на *националния кръг* на олимпиадата, МОН връчва индивидуални грамоти, с които могат да кандидатстват за стипендия съгласно Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби.

4.17. **Координирането** на всички дейности по провеждането на *националния кръг* се осъществява от експерта по физика и астрономия в МОН.

V. ПОДГОТОВКА, ОРГАНИЗИРАНЕ И УЧАСТИЕ В МЕЖДУНАРОДНАТА ОЛИМПИАДА ПО АСТРОНОМИЯ

5.1. Разширеният национален отбор, който ще се подготвя за участие в Международната олимпиада, се определя от Националната комисия по астрономия и включва класираните на първите 9 места от *националния кръг* на олимпиадата по астрономия за всяка от възрастовите групи, които отговарят на възрастовите ограничения за участие в Международната олимпиада по астрономия.

5.2. Подборният кръг се организира и провежда от работна група, излъчена от Националната комисия по време на провеждане на *националния кръг*.

5.3. Подготовката на разширения национален отбор за участие в Международната олимпиада по астрономия се извършва от определената работна група.

5.4. Броят на участниците в националния отбор се определя от правилата на Международната олимпиада по астрономия. В отбора, който се състои от 5 ученици, допълнително участват и ученици, които на Международната олимпиада от предходната година са получили златен или сребърен медал.

Забележка. В националния отбор могат да бъдат включени единствено ученици, които са участвали във всички кръгове на олимпиадата по астрономия – общински, областен и национален.

5.5. Окончателният състав на националния отбор се определя от Националната комисия, като се има предвид представянето на участниците в контролните работи по време на подготовката на разширения отбор и резултатите от *националния кръг* на олимпиадата по астрономия.

5.6. Националният отбор участва в Международната олимпиада след получена покана от страната домакин и при условията на регламента на Международната олимпиада.

5.7. Ръководители на състава на националния отбор могат да бъдат председателят и членовете на Националната комисия, преподаватели и научни работници, участвали в подготовката на отбора.

Наблюдатели могат да бъдат представители на Министерство на образованието и науката, председателят и членове на Националната комисия, преподаватели и научни работници.

5.8. Националният отбор участва в МОА при осигурено финансиране от МОН в съответствие със Заповед № РД 09-1433/17.10.2013 г. и от спонсори.

По време на олимпиадата учениците могат да ползват калкулатори.